

บทที่ ๕

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบประเมินวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แบบประเมินวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ มุ่งจะใช้ประเมินการเสนอรายงาน การวิจัยของนิสิตที่เสนอรายงานในรูปของวิทยานิพนธ์ โดยประเมินการเสนอรายงานในทุก ๆ ด้าน และแบบประเมินที่สร้างขึ้นนี้มุ่งใช้ประเมินคุณภาพโดยทั่วไป ซึ่งไม่เน้นระเบียบวิธีวิจัยแบบหนึ่งแบบใด โดยเฉพาะ ลักษณะของแบบประเมินวิทยานิพนธ์นี้เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า และได้นำไปทดลอง ใช้ประเมินวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๒ และทำการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงและความตรงของแบบประเมินนั้น

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบประเมินวิทยานิพนธ์ เริ่มจากการกำหนดหัวข้อในการประเมินวิทยานิพนธ์ ในทุก ๆ ด้าน โดยในขั้นแรกกำหนดหัวข้อการประเมินได้ ๑๔ หัวข้อ และในแต่ละหัวข้อจึงทำการ กำหนดข้อกระทงเพื่อใช้ในการประเมินอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งครอบคลุมการประเมินแต่ละด้านอย่างครบถ้วน ซึ่งได้ข้อกระทงรวมทั้งหมด ๑๒๐ ข้อ แล้วนำข้อกระทงเหล่านั้นไปทำการคัดเลือกโดยคณาจารย์บัณฑิต ศึกษาจากภาควิชาต่าง ๆ ในสาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และทำการปรับปรุงแก้ไข แบบประเมินนั้น และทำการคัดเลือกอีกครั้งหนึ่ง โดยคณาจารย์บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ในการคัดเลือกข้อกระทงทั้งสองครั้งนี้ ใช้เกณฑ์ลงความเห็นตรงกันร้อยละ ๘๐ ผล ปรากฏว่า ได้แบบประเมินวิทยานิพนธ์ที่ประกอบด้วยข้อกระทงเพื่อใช้ในการประเมิน ๘๘ ข้อกระทง จากหัวข้อการประเมินทั้งหมด ๑๖ หัวข้อ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ พัฒนาเครื่องมือ และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาเครื่องมือ

การพัฒนาเครื่องมือในครั้งแรก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณาจารย์บัณฑิตศึกษาจากภาควิชาต่าง ๆ ๒๐ ภาควิชา ในสาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน ๗๘ ท่าน ส่วนในการพัฒนาเครื่องมือ

ครั้งที่ ๒ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณาจารย์บัณฑิตศึกษาจากภาควิชาต่าง ๆ ในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก และไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการพัฒนา เครื่องมือ ในครั้งแรก จำนวน ๑๓ ท่าน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาคุณภาพของ เครื่องมือ

ในการหาความเที่ยงของแบบประเมินวิทยานิพนธ์ กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้ประเมิน ได้แก่ คณาจารย์จากภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน ๓ ท่าน และสิ่งที่ถูกประเมิน ได้แก่ วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตจากภาควิชาต่างๆ ของคณะครุศาสตร์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๒ จำนวน ๗ เล่ม สำหรับการหาความตรงของแบบประเมินวิทยานิพนธ์ กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้ประเมิน ได้แก่ คณาจารย์จากภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน ๕ ท่าน และสิ่งที่ถูกประเมิน ได้แก่ วิทยานิพนธ์จากภาควิชาวิจัยการศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๒ จำนวน ๒ เล่ม ซึ่งเล่มหนึ่งได้ระดับคะแนนดีมาก (*Excellent*) ส่วนอีกเล่มหนึ่งได้ระดับคะแนนดี (*Good*) ซึ่งเป็นคะแนนจากการสอบวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์ที่นำมาใช้ในการประเมินนี้ เป็นวิทยานิพนธ์ที่มีคุณลักษณะสำคัญ ๒ ประการ คือ เป็นวิทยานิพนธ์ซึ่งมีหัวข้อในการเสนอรายงานครบตามหัวข้อการประเมินในแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และนอกจากนี้ยังต้องไม่เป็นวิทยานิพนธ์ซึ่งอาจารย์ท่านใดท่านหนึ่งในคณะผู้ประเมิน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์อีกด้วย สำหรับการประเมินวิทยานิพนธ์นั้น คณาจารย์แต่ละท่านต่างประเมินวิทยานิพนธ์อย่างอิสระ โดยใช้เวลาในการประเมินท่านละ ๑ สัปดาห์ต่อการประเมินวิทยานิพนธ์ ๑ เล่ม รวมระยะเวลาในการประเมินทั้งหมดประมาณ ๒ เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการหาความเที่ยงของแบบประเมินวิทยานิพนธ์นั้นหาได้โดยการนำคะแนนที่ได้จากการประเมินวิทยานิพนธ์ทั้ง ๗ เล่มนั้น มาวิเคราะห์ความแปรปรวนและหาความเที่ยงโดยใช้สูตรของฮอยท์ (*Hoty's Analysis of Variance*) แล้วหาค่าความเที่ยงของการประเมินของผู้ประเมิน ๑ ท่าน และค่าเฉลี่ยความเที่ยงของการประเมินที่เกิดจากผู้ประเมินทั้งหมด ส่วนการหาความตรงของแบบประเมินวิทยานิพนธ์นั้น หาได้โดยการทดสอบความแตกต่างของคะแนนที่ได้จากการประเมินวิทยานิพนธ์ทั้ง ๒ เล่มนั้น ด้วยค่าสถิติ t ($t - test$)

สรุปผลการวิจัย

๑. ได้แบบประเมินวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อในการประเมิน ๑๖ หัวข้อ และมีข้อกระทงในการประเมินซึ่งครอบคลุมถึงการประเมินการเสนอรายงานในทุก ๆ ด้าน รวม ๘๘ ข้อกระทง

๒. ค่าความเที่ยงของแบบประเมินวิทยานิพนธ์ทั้งฉบับ วิเคราะห์จากผู้ประเมินท่านที่ ๑. ได้เท่ากับ ๐.๘๘ จากผู้ประเมินท่านที่ ๒. ได้เท่ากับ ๐.๘๘ เช่นเดียวกัน และจากผู้ประเมินท่านที่ ๓. ได้เท่ากับ ๐.๘๔ โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดเท่ากับ ± ๓.๓๘ , ± ๔.๔๘ และ ± ๔.๔๘ หน่วยคะแนน ตามลำดับ

๓. ค่าเฉลี่ยความเที่ยงของการประเมินจากผู้ประเมินทั้งหมดเท่ากับ ๐.๒๕ และค่าความเที่ยงของการประเมินค่าของผู้ประเมิน ๑ ท่าน ได้เท่ากับ ๐.๐๘

๔. การประเมินวิทยานิพนธ์ที่ได้ระดับคะแนนดีมาก และฉบับที่ได้ระดับคะแนนดี ผลปรากฏว่า เมื่อทำการประเมินวิทยานิพนธ์ทั้ง ๒ เล่มนี้ โดยใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น มีคะแนนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งผลที่ได้นี้แตกต่างจากผลการสอบวิทยานิพนธ์จากภาควิชาวิจัยการศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

๑. ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เป็นแบบประเมินวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ โดยผู้วิจัยมีความมุ่งหวังที่จะให้แบบประเมินนี้ เป็นแบบประเมินที่มีความสมบูรณ์มากที่สุด กล่าวคือ สามารถนำไปใช้ในการประเมินคุณภาพวิทยานิพนธ์ของนิสิตปริญญามหาบัณฑิตในทุก ๆ ด้านได้อย่างครบถ้วน และในแต่ละด้านก็มีข้อกระทงเพื่อใช้ในการประเมินได้อย่างครอบคลุม ดังนั้นจึงทำให้แบบประเมินฉบับนี้ประกอบไปด้วยหัวข้อในการประเมิน ๑๖ หัวข้อ และมีข้อกระทงเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินรวมทั้งสิ้น ๘๘ ข้อ นอกจากนี้แล้ว แบบประเมินฉบับนี้ยังใช้เพื่อการประเมินคุณภาพโดยทั่วไป โดยไม่เน้นระเบียบวิธีวิจัยแบบใด แบบหนึ่ง โดยเฉพาะ จึงเห็นได้ว่าแบบประเมินนี้จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตาม จากการรวบรวมความคิดเห็นของคณาจารย์ผู้ใช้แบบประเมินวิทยานิพนธ์จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า มีข้อกระทงบางข้อที่อาจมีความยากแก่การประเมิน

เช่น ข้อ ๕.๓ ความถูกต้องของเนื้อหาที่รายงาน จากหัวข้อการศึกษาวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง (ดูภาคผนวก)
ถ้าผู้ประเมินไม่มีความรู้ใน เนื้อหาวิชานั้นๆแล้ว ก็จะทำกรประเมินได้ยาก ดังนั้น ถ้าจะมีการนำแบบ
ประเมินนี้ไปใช้ ก็ควรได้มีการดัดแปลงไปใช้ให้เหมาะสม เป็นต้นว่า ถ้าจะนำไปประเมินวิทยานิพนธ์
บางเล่มซึ่งมีการ เสนอรายงานไม่ครบตามหัวข้อการประเมินตามแบบการประเมินฉบับนี้ ก็ไม่จำเป็นที่
จะต้องไปประเมินหัวข้อนั้น ๆ เช่นนี้เป็นต้น

๒. ค่าความเที่ยงของแบบประเมินวิทยานิพนธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์นี้ เป็นค่าความคงที่
ภายใน วิเคราะห์ตามวิธีการของชอยท์ โดยทำการวิเคราะห์แยกตามข้อมูลที่ได้จากผู้ประเมินแต่ละท่าน
ซึ่งมีค่าความเที่ยง ๐.๕๘, ๐.๕๘ และ ๐.๕๘ และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดเท่ากับ
 ± ๔.๓๘ , ± ๔.๔๘ และ ± ๔.๔๘ หน่วยคะแนน ตามลำดับ นับได้ว่า แบบประเมินนี้มีค่าความเที่ยงสูง
เพราะโดยปกติแล้วในทางปฏิบัติค่าความเที่ยงของแบบประเมินควรมีค่าตั้งแต่ .๗๐ ถึง .๘๘^๑ ดังนั้น
จึงจัดว่าแบบประเมินนี้เป็น เครื่องมือในการประเมินผลได้ดี

๓. ค่าความเที่ยงของการประเมินค่าของผู้ประเมิน ๑ ท่าน เท่ากับ ๐.๐๕ และค่าเฉลี่ย
ความเที่ยงของการประเมินผู้ประเมิน ๓ ท่านเท่ากับ ๐.๒๕ นับว่า มีค่าต่ำ ซึ่งสาเหตุที่เป็น เช่นนี้อาจ
เนื่องมาจาก

ก. ความแตกต่างของคณาจารย์ผู้ประเมิน โดยทั่วไปแล้วคณาจารย์แต่ละท่านมีความ
รู้และความชำนาญในเนื้อหาวิชาต่างๆ แตกต่างกัน ดังนั้น เมื่อนำวิทยานิพนธ์จากภาควิชาต่าง ๆ มาให้
คณาจารย์ประเมินให้ ซึ่งมีเนื้อหาแตกต่างกันออกไป จึงมีผลทำให้เกิดความไม่สอดคล้องในการประเมิน

ข. คณาจารย์ผู้ประเมินแต่ละท่านมีประสบการณ์ในการควบคุมทำวิทยานิพนธ์ของนิสิต
แตกต่างกัน จึงทำให้มีประสบการณ์ในการประเมินวิทยานิพนธ์แตกต่างกันด้วย

ค. แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ มีการประเมินในด้านต่างๆ ๑๖ ด้าน และมีข้อ
กระทงในการประเมินมากถึง ๘๘ ข้อ ดังนั้นในการประเมินวิทยานิพนธ์แต่ละเล่มนั้น จะต้องทำการ
อ่านวิทยานิพนธ์เล่มนั้นโดยละเอียด จึงจะทำการประเมินได้ ทำให้ต้องใช้เวลาให้กับการประเมิน
เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณาจารย์แต่ละท่านต่างก็มีภาระหน้าที่ประจำอยู่มากแล้ว

^๑J.P. Guilford, Fundamental Statistics in Psychology and Education, 4th ed. (New York : Mc.Graw - Hill Book Co.), 1965. P.104

ง. จำนวนวิทยานิพนธ์ที่นำมาให้คณาจารย์แต่ละท่านประเมินนั้น มีจำนวน ๗ เล่ม และแต่ละเล่มก็มีความหนาบางไม่เท่ากัน การอ่านวิทยานิพนธ์จำนวนหลายเล่ม เช่นนี้ติดต่อกัน เป็นระยะเวลาานาน จึงอาจมีผลต่อการประเมินด้วย

จากสาเหตุดังกล่าวมาแล้วข้างต้น จึงนับได้ว่าน่าจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ค่าความเที่ยงของผู้ประเมินค่า มีค่าไม่สูงเท่าที่ควร

๔. การที่แบบประเมินซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ประเมินวิทยานิพนธ์ ๒ เล่มของภาควิชาวิจัย การศึกษา ได้ผลแตกต่างจากการประเมินของภาควิชาอื่น อาจเนื่องมาจากสาเหตุที่ว่า โดยปกติแล้วในการสอบวิทยานิพนธ์นั้น นอกจากจะประเมินคุณภาพของวิทยานิพนธ์แล้ว ยังมีการประเมินการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ด้วย จึงอาจเป็นไปได้ว่า การสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์นั้น มีอิทธิพลต่อการได้ระดับคะแนนของวิทยานิพนธ์แต่ละเล่มด้วย ดังนั้นเมื่อนำแบบประเมินวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มาใช้ในการประเมิน ซึ่งเป็นการประเมินเฉพาะวิทยานิพนธ์ภาครายงานเท่านั้น จึงทำให้ได้ผลแตกต่างจากการประเมินของภาควิชา

ข้อเสนอแนะ

๑. แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ ใช้ในการประเมินคุณภาพวิทยานิพนธ์อย่าง ๑ ดังนั้น ถ้านำแบบประเมินวิทยานิพนธ์นี้ไปใช้แล้ว ก็ควรจะได้มีการดัดแปลงในการนำไปใช้ให้เหมาะสม และให้มีความยืดหยุ่นได้พอควร
๒. ภาควิชาต่าง ๆ ควรจะให้ความสนใจและทำการศึกษา เพื่อสร้างแบบประเมินวิทยานิพนธ์ที่เป็นมาตรฐาน มีความเที่ยงและความตรง เพื่อใช้เป็นแบบประเมินของภาควิชาอื่น ๆ
๓. ในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตนักศึกษา ถ้านำเอาแบบประเมินวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ไปประกอบเพื่อเป็นแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์แล้ว ก็จะช่วยให้การทำวิทยานิพนธ์มีการพัฒนาและมีความเป็นมาตรฐานมากยิ่งขึ้น
๔. สำหรับผู้ที่สนใจจะทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแบบประเมินวิทยานิพนธ์นั้น ควรจะทำการศึกษาในลักษณะต่อไปนี้
  - ก. ควรจะได้มีการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของหัวข้อการประเมินแต่ละหัวข้อ แล้วจึงทำการสร้างข้อกระทงย่อย ๆ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและความพอเหมาะพอดี

ระหว่างจำนวนข้อกระทงและน้ำหนักความสำคัญในแต่ละหัวข้อ

ข. ควรจะได้มีการสร้างแบบประเมินวิทยานิพนธ์ที่ทำการศึกษโดยใช้ระเบียบวิธี
การวิจัยแบบหนึ่งแบบใดโดยเฉพาะ ในส่วนที่ว่าด้วยวิธีดำเนินการวิจัย ทั้งนี้เพื่อจะได้มีเครื่องมือ
ที่ใช้ในการประเมินวิทยานิพนธ์ได้ตรงตามวิธีดำเนินการวิจัย